

CONVOCATÒRIA D'INCIDÈNCIES

Proves d'accés a Cicles Formatius de Grau Superior 2001

Part específica

Tècniques d'expressió gràficoplàstica

SOLUCIONS

Per accedir a cicles formatius de grau superior:

- **Disseny i producció editorial.**
- **Assessoria d'imatge personal.**
- **Animació sociocultural.**
- **Educació infantil.**

Tècniques d'expressió gràfico-plàstica

PROVES D'ACCÉS 2001

Solució a la prova d'accés de Tècniques d'expressió gràfico-plàstica

1. La solució a aquesta prova és de tipus obert.

En tot cas el treball realitzat haurà de fer referència d'alguna manera al text proposat. Haurà de ser realitzada amb algun procediment pictòric com per exemple: llapis de colors, pastel, ceres, pintures al tremp (aquarel·la, "gouache", etc.), oli, collage, tècnica mixta..., utilitzant en cada cas un suport adequat.

2. El gravat.

El gravat, segons els materials emprats pot ser dels següents tipus:

Gravat en relleu: xilografia (fusta) i linòleum

Gravat en buit: matriu metàl·lica (burí, punta seca, aiguafort)

En tots els casos la imatge s'obté per pressió de la matriu entintada al damunt d'un full de paper. Aquest procés es pot realitzar manualment, però habitualment s'utilitza una premsa.

El gravat sigui del tipus que sigui, té les següents característiques:

- La creativitat de l'artista queda reduïda bàsicament al moment de preparació de la planxa o matriu,
- El procediment emprat permet produir grans tirades, de gran qualitat, totes iguals,
- El material emprat en la impressió és el paper, material manejable i fàcil d'obtenir.

Gravat en relleu: La xilografia

La xilografia consisteix en treballar la fusta a base de gúbies de diverses mesures i formes, i es treballa, generalment, en relleu. Caldrà buidar o rebaixar les zones que han de ser blanques i deixar a nivell les zones negres o de dibuix.

En una matriu de fusta les parts que no estan tallades queden a nivell, i per tant reben la tinta, així doncs, quedaran negres en la reproducció. Aquest treball de llaurat de la planxa és laboriós i mecànic.

La xilografia té uns valors expressius reduïts, si els comparem amb altres materials ja que el treballat de la fusta limita la finor i lleugeresa dels traços, no permet fer línies ni massa fines ni massa juntes, i a més el gruix de la tinta que passa de la planxa al paper és uniforme, la qual cosa la seva expressió és bàsicament d'efectes bidimensionals. D'altra banda cal tenir en compte que s'ha de fer una inversió entre la idea i el treball de la planxa (cal rebaixar les zones buides del dibuix)

Gravat en buit: matriu metàl·lica

La matriu consisteix en una planxa metàl·lica de coure o a vegades d'acer damunt de la qual per mitjà d'un instrument metàl·lic es marca el dibuix (incisions, ratllades). També es pot treballar la planxa per mitjans químics (àcid que corroeixi el metall)

Els instruments utilitzats són principalment:

- el burí, eina d'acer amb un mànec de fusta, que permet fer incisions damunt del metall en forma de "V". Aquesta forma permet fer traços més primers i estrets o més profunds i amples.
- la puntaseca, eina d'acer en forma d'agulla, que s'utilitza com si fos un llapis i ratlla el metall. Permet fer ratlles més o menys profundes, però d'un mateix gruix. La línia obtinguda en la reproducció és molt intensa, i el traçat és més lliure i directa que amb el burí
- Aiguafort. És un procediment indirecte de gravar la planxa que consisteix en cobrir la planxa amb una capa de vernís. El dibuix es fa ratllant aquesta capa de vernís amb una punta (instrument semblant a una agulla). Una vegada fet el dibuix, en les zones on s'ha tret el vernís el metall queda desprotegit. Es submergeix la planxa en un àcid i es deixa que aquest ataquí les parts desprotegides.

Aquest procediment permet treballar amb molta més facilitat, i es poden obtenir resultats semblants als d'un dibuix fet amb ploma.

El gravat en una matriu metàl·lica al contrari que la xilografia la tinta s'introdueix en les forats de la planxa i els espais no treballats queden nets. Per tant seran blancs en la reproducció. D'aquí ve el nom de gravat al buit. El valor expressiu d'aquest fet és fonamental ja que hi ha una relació directa (i no una inversió) entre la idea i la realització. El treball de l'artista damunt la planxa es similar al treball d'un dibuix en positiu.

Aquesta tècnica permet traçar línies tan fines i juntes com es vulgui, per tant facilita l'obtenció d'efectes de clarobscur. També depenent del gruix i la profunditat de la incisió el traç de la tinta en la reproducció serà més carregat de tinta o menys, aconseguint una ampla gamma de matisos.

Pautes de correcció. Proves d'accés. Tècniques d'expressió gràfico-plàstica

En la correcció d'aquesta prova cal tenir present la limitació que suposa la disposició 1'30 h. Per tant, no es podran demanar treballs ni molt elaborats ni molt extensos. Ni tan sols acabats.

1. Per a la correcció d'aquesta prova es tindrà en compte si:
  - a) Aplica amb correcció la tècnica triada i utilitza un suport adient a aquesta tècnica.
  - b) Organitza amb correcció els elements del llenguatge visual dintre la superfície de treball, seguint algun ordre compositiu. (Posició del suport, relació figura fons...)
  - c) Fa una planificació del projecte final i una recerca de solucions prèvia al treball definitiu.
2. En l'explicació de les tècniques de gravat caldria que es fes referència als principals tipus (xilografia, calcografia), indicant les característiques principals de cadascun incloent-hi les expressives, i els instruments bàsics utilitzen.

Tenint en compte la limitació de temps per a la realització de la prova, no es demanarà una descripció molt extensa, sinó que es valorarà el fet d'identificar els diversos tipus i enumerar-ne les característiques bàsiques.